

Duško Bogdanović
SPORTA I TELEVIZIJE

Duško Bogdanović

SPORTA
i
TELEVIZIJE

PROMETEJ
Novi Sad

Ono naše što nekada beše

KAKO SVE u životu brzo prolazi i još brže se menja? U mladosti se Svetlosna godina činila nemerljivom veličinom, a danas nam život promiče brzinom svetlosti. Ponekad mi se čini da se smenjuju nove godine, novi vekovi i milenijumi, a da ljudi u Srbiji ostaju isti. Ipak nije tako. Pa naši očevi i majke su do pre samo pedesetak godina međusobno komunicirali indukcionim telefonima, a evo ih danas barataju SMS-om gotovo kao i mi. Ni njih, kao ni aktuelnu mladu generaciju ne interesuje da saznaju kako funkcioniše mobilna telefonija, odnosno kojom se to energijom i kako (iz aparata koji je manji od šake) naši glasovi prenose do najudaljenije svemirske stanice ili čak devet hiljada milja ispod mora. Ja nemam problem da priznam kako to ne shvatam, a voleo bih da znam. Tu je izgleda ta generacijska razlika između naše i današnje mladosti. Njih ta „zagonetka” ne interesuje, oni barataju i malim i velikim kompjuterima kao da su se sa njima rodili. Međutim, zbog neotkrivanja pomenute „zagonetke”, na tome se sve završava. Oni, naime, zbog toga nisu sposobni za „nadgradnju”, za otkrivanje i kreiranje novih mogućnosti i funkcija. Sad će neko reći: evo još jednog matorog zakerala koji misli da je u prošlosti sve bilo bolje, a ne shvata da je to zbog „mladosti koja je minula”. Nisam od onih kojima je „ono naše što nekad bejaše”, sve što znaju i umeju reći o životu. Ali posle čitanja knjige Duška Bogdanovića „Sporta i televizije” i vama će postati jasno da je naša mladost bila neuporedivo obrazovanija, odgovornija, kulturnija, visprenija, radoznalija. Jer baš bih voleo da vidim nekog današnjeg TV junosu koji će poput mladog Duce napraviti intervju sa ličnostima kakvi su bili generalni sekretar UN Kueljar, ili „otac” poljske demokratije Valensa. Knjiga Duška Bogdanovića obuhvata sve oblasti života, od politike i privrede do kulture i sporta. Sve životne teme koje naše televizije (čast izuzecima) ili zaobilaze ili ih „lakiraju” do besmisla. Ja ću se u ovom osvrtu zadržati samo na meni najbližoj temi: sportsko novinarstvo ili TV reporterstvo (jer

komentator ne može biti onaj ko proziva sportiste i „sipa” besmislene podatke o njima ne dozvoljavajući vam da pratite igru. Komentator je onaj ko iznosi stav ili autonomno mišljenje, kako hoćete). Toliko TV stanica, što bi Duca rekao, prava televizijska prašuma. Neka bude u proseku pet puta toliko reportera (koji se, ponoviću, bez ikakvog osnova potpisuju kao komentatori), a nigde na vidiku imena pionira ove profesije u nas: Dragana Nikitovića, Vladana Stojakovića, Milke Babović, Borisa Mutića, Mladena Delića, Radivoja Markovića. Što bi Bogdanović rekao: „Malo je i istinskih, proverenih zanatlija, profesionalaca, koji su, u bliskoj ili daljoj prošlosti, odigrali neke važne utakmice na inostranim terenima, a koji bi bili u prilici da ove bezveznjake nečemu poduče. Čak i ako se takvi okuraže i nešto pokušaju prekrije ih, uguši ili eliminiše – korov. Onaj koji ovde caruje. Prepun sebe i svog neznanja. Avaj, nema ko da im kaže kakve su, zapravo nule. Jer, od takvih, još su gori oni koji su ih odabrali i dali im priliku da se džilitaju i guze po ekranima. Razni direktori, urednici, vlasnici i sponzori.” Dis za takve kaže: „Na visoko iznikoš sutereni.”

Zaista, nije se moglo ni zamisliti da mlada novinarka u vreme kada je jedini srpski atletičar – evropski rekorder Nenad Stekić bio aktivan, kaže ono što je lupila „domaćica” sa RTS-a izveštavajući sa Prvenstva Srbije u atletici: „U skoku u pesak pobeđila je...”. Ili da reporteri na fudbalu kažu ono što se svakodnevno čuje na svim našim TV-stanicama: „On je prvi strelac tima sa 24 gola...” Takva „domaćica” u „naše” vreme ne bi u sportskoj redakciji mogla biti ni kafekubarica, a takvi „reporteri” bi teško mogli raditi i na portirnici televizije.

Reče Duca u prethodnom pasusu ko je kriv za takvo stanje. Postoje, međutim, van te naše TV prašume, talentovani i sportom zađojeni momci i devojke. Takvima, kao i svima onima koji žele da uđu u tajne pravog ili bolje reći vrhunskog novinarstva, knjiga „profesora” Bogdanovića, nudi takoreći besplatno školovanje.

Beograd, juli 2011.

MILOJKO PANTIĆ

Strasti i ironije

PISATI o televiziji jeste vraški teško. Naizgled nije tako: sediš tako pred ekranom, i komentarišeš viđeno, šta tu pa ima komplikovano, to može svako. U tome i jeste stvar – baš zato što to može svako, malo je onih koji to čine čestito. Grubo rečeno, od Makluana i njegovih vizija medijskog sveta, listom ostvarenih, do Bodrijara i njegovog fenomenološkog uvida u stanje stvari, teorijska misao o televiziji tek je čačkanje pokisle kokoši po smrznutom blatu u dvorištu. To je, valjda, stoga što je televizija takva pojavnost koja ne potrebuje, a verovatno i ne zaslužuje, teorijski diskurs.

Televizija, naime, nema ni predaka ni rođaka. U najboljem slučaju, ona je retardirana posestrima filma i u razvoju ometena dalja rođaka interneta. Onog časa kada ugasite prijemnik, tog časa ona prestaje da postoji u svojoj ništavnoj jednosmernosti; jer, ma šta govorili reklamni slogani kablovskih operatera – ne postoji interaktivna televizija. Ona je uvek samo ohlađena površina u funkciji nekadašnjeg ognjišta, u bukvalnom i u prenesnom značenju: svetlost u koju se može zuriti bez stvarnog gledanja, baš kao i prostor za kakvog rapsoda da u pećini ispriča šta se to danas dogodilo u lovištu.

Televizija je, naprosto, društveni događaj, i onda kada nikakvog društvenog događanja nema. Sam čovek, to je čovek u najgorem društvu, rekao je dramatičar; takvom je, onda, potrebna televizija, da bi imao iluziju društvenosti. U društvu, pak, ona je u isti mah i narečeno ognjište i kibic-fenster: okvir koji nam prikazuje isečak sveta i pothranjuje našu iluziju da u tom istom svetu istiniski boravimo budeći u nama prostog voajera, umrtvljujući nas u bešici naše duhovne lenjosti.

No, televizija je pre svega posrednik. Događaj je negde drugde, televizija nam ga hladno saopštava. Rapsod u pećini kraj vatre, to je ipak slika ljudskosti; televizija je gola funkcija, obezluđena i čista u

svojoj veličanstvenoj ravnodušnosti spram događaja koji prikazuje. To je njeno biće, to je njena suština.

I zato je pisanje o televiziji vraški teško. Ono, pisanje, podrazumeva eros, zadovoljstvo u tekstu, strast. A pisati o nečemu što u sebi nema nikakvu erotičku dimenziju – u najboljem slučaju primitivno prikazivačku, dakle, pornografsku – predstavlja opiranje samoj suštini pisanja, njenoj izvornoj intenciji da bude ispoljenje subjekta, radikalizovanje čovekovog sopstva, izražavanje kao neophodnost. Svako pisanje, naime, teži da bude umetnost, pa makar se radilo i o „pijačnom barometru”. Svaka televizija, naprotiv, ubija sve umetničko – čak i u umetničkom delu koje prikazuje.

Bivajući, dakle, pre svega društvenom pojavnošću, televizija zahteva od onoga ko o njoj piše više znanja nego što je, primerice, potrebno da bi se bilo filmskim ili pozorišnim kritičarem. Potonji ne moraju ništa znati van svog uskog fokusa; televizijski kritičar mora biti ne samo obrazovan, akribičan, posvećen – to bi se imalo podrazumevati i u drugim oblastima takozvane javne reči – nego i širokog vidika, istovremeno spreman na uveličanje do mikroskopske analize, a neprestano u sagledavanju celine velike slike, one od koje dobija(mo) tek delić u položenom pravougaoniku.

U pisanju Duca Bogdanovića ima upravo toga: panonske širine i novosadske cepidlačke zagledanosti u detalj. Napred rečeno, razume se, jeste tek nedovoljno (politički?) korektna šala-aluzija. Mada, ima nekog vraga u tome što DB dolazi odakle dolazi: tamo, naime, u Rackom Šancu, znaju da nema zanosa bez ironije, kao što nema ironije bez ostrašćenosti.

Kada je, dakle, strastan, pisac ove knjige, uvek je i ironičan, do cinizma. Kada je ciničan, ima u tome nekog razumevanja za ljudsku slabost. Poznajući medij o kojem piše i spolja i iznutra, jednako distanciran i involviran u njegovu bit, on se, zapravo, bavi prividom kritike. Televiziju, naime, ne može se (ni) kritikovati, nju valja prihvatiti kao posrednika. Pa, kada je u nju zagledan, Duca iz Šanca, zauzima poziciju nekoga ko tu stvar zna, a ne zuri u nju kao mi osta-

li, kao tele u šarena vrata. Preskačući njeno posredništvo, on nama, svojim čitaocima, poseduju onu skrivenu istinu, upravo ono što televizija, svojom hladnom elektronikom, vrlo uspešno taji. Prostije rečeno, radije čitam Bogdanovića, nego što gledam televiziju.

Osim, priznajem, kada se tamo prikazuje sport. Ako televizija ima neku svrhu, onda je to direktan prenos događanja. A sport, pak, jeste jedino događanje na svetu koje još uvek može da nas iznenadi. Direktni prenosi ratova i revolucija, prikazivanje filmova, ta kinotečka funkcija koja samo pothranjuje našu lenjost da se maknemo sa kauča, čak i *reality shows*, sve je to višestruko isposredovano i sve-samo-ne spontano. Samo sport, a poglavito fudbal, ima još uvek onu istu nepatvorenost čistog događaja, jačeg od svog posrednika.

I tu je Bogdanović umešan: on, recimo, tačno zna šta je to dobar televizijski prenos, što je važnije nego da, recimo, ima ukusa. A ima ga, nije spornič, što bi rekli na Dorćolu. Pa, kad proceni rad naših televizijskih reditelja, recimo, a prilikom prenošenja sporta koji nam je, od buržoaske zabave koju se ismevalo u ne tako davnoj prošlosti, postao vrhunaravnim društvenim, državnim i nacionalnim događajem zato što imamo tog momka koji zna s reketom, e tada je pisac i tačan i precizan i izravan – on, naime, ceni majstorstvo, a majstorstvo u ovoj zemlji nije ni često, ni na ceni; kad bolje razmislim, ovde je i prosti zanat stvar čuda. E, tu je Bogdanović strastan, i kada je ironičan. Jer, intenzitet strasti, to je mera sportskog događaja, pa, sledstveno, i mera dobre televizije.

Knjiga *Sporta i televizije*, svojim genitivskim naslovom, ironično priziva slavnu rimsku krilaticu. U istim mah, pak, ona je strasna odbrana od svakovrsnog obezljuđenja u društvu, a čega je televizija ne samo prikazivač, nego i podstrekač.

Panem et circenses? Ako ničeg drugog nema, onda – da; ali da se, pritom, bar malo zajebavamo.

Što čika Duca majstorski čini.

Beograd, jula 2011.

GORČIN STOJANOVIĆ

2008.

Korov u prašumi

NAJČEŠĆA figura kojom se koristim kada želim da ilustrujem svu silesiju od domaće televizije je – prašuma. Raznorazno bilje i zverinje onde obitava. Dok ovi nesrećnici iz Radiodifuzne agencije nisu, šatro, regulisali tu domaću papazjaniju bilo je, kako se tvrdi, oko pet stotina emitera u Srbiji. Ne vidim da se i nakon njihovog plevljenja nešto bitno promenilo. Na mom kablovskom sistemu je, uz ostalo, i tridesetak domaćih programa. Čega i koga tu sve nema!

Ključni problem srpske televizije je odsustvo standarda. Uzora. Što bi Amerikanci kazali, „rol-modela”. Malo je istinskih, provere-nih zanatlija, profesionalaca koji su, u bliskoj ili daljoj prošlosti – hajde da se poslužim meni navek bliskoj i dragoj sportskoj termni-nologiji – odigrali i neke važne utakmice na inostranim terenima, a koji bi bili u prilici da ove bezveznjake nečemu poduče. Čak ako se takvi i okuraže i nešto pokušaju, prekrije ih, uguši i eliminiše – ko-rov. Onaj koji ovde caruje. Prepun sebe i svog neznanja.

Avaj, nema ko da im kaže kakve su, zapravo, nule. Jer, od takvih, još su gori oni koji su ih odabrali i dali im priliku da se džilitaju i gu-ze po ekranima. Razni direktori, urednici, vlasnici, sponzori...

Televizijska kritika? Kome? Ovih dana se, tako, jedna paćenica, šatro te-ve zvezdurina, žešće izlupetala u nekim novinama. Stigla je i do televizijskih kritičara, te je istim spočitnula da „ili ne poznaju dovoljno televiziju, ili ne prate svetske trendove”. Ne razumeju, jad-ni, njene potencijale i domete. Moguće samo u ubogoj (televizijskoj) Srbiji. I, to je to. Kada će biti bolje? Sa ovima ovde, vrlo, vrlo teško.

Čemu onda pisati? Kome? O kome? Kad god pomislim „e, ovo je moj poslednji tekst posvećen televiziji”, kad eto ti nove bezvezarije na ekranu. I nove inspiracije...

Popravni

DO MINULOG ponedjeljka, to beše aksiom: u danu (ili noći) vanrednih događanja, televizija *B 92* reaguje najbrže, funkcioniše najorganizovanije i, nekako, deluje najubedljivije. Poput velikih svetskih televizijskih sistema.

U noći kada je objavljeno hapšenje Radovana Karadžića, „šifrovanima” se u potpunosti pridružila i dežurna ekipa informativnog programa *Foks* televizije. Da budem potpuno precizan, bili su, zapravo, prvi koji su krenuli sa vanrednim programom (urednik veoma preduzimljivi Zoran Baranac).

Ubrzo su startovali i informativci na *B 92*. Uz najnovija reaganovanja povodom te odista, globalno gledajući, senzacionalne vesti, u oba studija, smenjivali su se kompetentni i veoma verzirani gosti najšireg spektra.

Ostale stanice, iz takozvanog nacionalnog korpusa, ponašale su se poprilično uzdržano. Čak i sutradan. Kao da je reč o nekakvom, odveć, rutinskom događaju. Vrtele su se za taj dan najavljene emisije, po (veoma) letnjoj šemi. Ni više, ni manje, od toga.

Konstatacija važi i za Javni servis, u kojem se, tek sutradan, negde u smiraj dana, u specijalki, gledalištu obratila novinarka – poslovično neinspirativna i predvidiva – Olivera Jovičević, Tijanićeva uzdanica za „svadbe i sahrane”. Beše tu, takođe, zanimljivih i autoritativnih gostiju koji su, gotovo svi, nastupajući tokom dana i prethodne noći, po drugim televizijama, već dobrano izrekli svoja mišljenja, sudove i prognoze.

Dakle, *Foks* i *B 92*, vrlo dabar. Ostali, nedovoljno. Vidimo se na popravnom, ako ga (uskoro) bude...

Patos(iranje)

SUDEĆI PO televizijskim zapisima, u srpskoj politici vri kao u spre napučenom ekspres-loncu. Baš uprkos letargiji kragujevačke lekarke, u slobodno vreme i predsednice nacionalnog parlamenta, čijoj je životnoj filozofiji, očito, blisko ponašanje one babe, velikog ljubitelja češljanja, koja ne odustaje od tog uživanja, čak i u kobnom času, dok joj, je l' da, selo gori...

Domaća opozicija, dočim, ne mari odveć za uputstva narečene zdravstvene radnice, te ne samo što ne odmara, već se žešće zaletela u saborne aktivnosti. Ništa novo. Jedan od pouzdanijih pokazatelja ozbiljne krize u političkom korpusu onih stranaka koji svet oko sebe posmatraju iz opozicionih skupštinskih klupa je i naglašena želja za okupljanjem oko zajedničke ideje. Tako, u konkretnom slučaju, cenim nastojanje radikala, de-es-es-ovaca, novo-srbijanaca, uz podršku još nekih egzemplarnih primeraka iz ovdašnje političke faune, da se udruže u borbi protiv Borisa Tadića.

Legitimno. Kakvih (setite se) sve umotvor(ev)ina, na raznoraznim nivoima, nije bilo u nastojanju da se pobedi Milošević. Od DEPOS-a do DOS-a.

Sada se se okupljaju patriotske snage, kako ovi pobrojani, sebi vole da tepaju. PAT-riotska Opozicija Srbije. PATOS, dakle. Reč neću akcentovati. Neka poštovani čitalac, već prema sopstvenom političkom svetonazoru, ovu kovanicu od inicijala, shvati i/ili prihvati.

Poređenja

ČESTO SAM branio uverenje da su srpski sportisti ono najbolje što ova država poseduje. Svaki njihov značajniji pojedinačni i kolektivni plasman na evropskim i svetskim listama i takmičenjima, uveliko prevazilazi i premašuje naše prisustvo i odmeravanje

snaga u ozbiljnim globalnim kategorijama. Uostalom, u čemu smo to mi još sedmi ili osmi u svetu, što je uz poslovično sjajne vaterpoliste, bio najčešći plasman naših ekipa i pojedinaca na *Olimpijadi* u Pekingu?

Čavićeva ili Đokovićeva medalja, hajde da budemo poštteni, nema nikakve veze sa našim sportom i objektivnim prilikama u ovoj zemlji. Samo zahvaljujući neverovatnoj količini patriotizma tih mladića, njihovih porodica i odluci da na prsima ili leđima nose nacionalna obeležja ili ispisana imena ove države, čine nas, sudržavljanima sa njima. Samo to, i ništa više. Jer, sve što su postigli u životu i u sportu, učinili su potpuno sami. Akoe je, dakle, odomaćeno mišljenje o tome da su nam sportisti najbolji izvozni proizvod i najupečatljivija pozitivna asocijacija u najširoj gami tog značenja, zašto onda, država tako malo čini da se to mnjenje pretoči u ozbiljan i dugoročan svenacionalni projekat?

Budimo realni, nastupi naših sportista više doprinose stvaranju lepše slike o Srbiji i njenim građanima od onog moronskog, a preskupog turističkog spota mesecima emitovanog na *CNN*, ili euforičnog dizanja tri prsta predsednika države i šefa diplomatije na otvaranju *Olimpijade*. Nadam se da se razumemo?

Kakve veze ima sa televizijom sve napisano? Veelike. Da nam, možda, po kvalitetu, televizija nije sedma ili osma na Globusu?

Presedan

UZ SASVIM malo dobronamernog cinizma, tvrdim da se, gotovo kompletno naše svakodnevle može posmatrati kroz životni princip legendarnog Lale pijačara, koji je na provokativno pitanje mušterije o veličini njegovih krompira, odgovorio: „Oni krupniji su krupni, ovi sitniji, baš i nisu.”

Sve (i svi) oko nas se može i tako kvalifikovati. Uključujući i televizijske novinare kojima je sport specijalnost. Ili bi tako trebalo da bude.

Elem, u gomili „krompirića” uključujući i one što se ovih dana javljaju iz Pekinga, sa najveće smotre svetske fiskulture, nađe se i poneki krupniji. Mislim konkretno na Nebojšu Viškovića. On zna i ume. Tako je na premijernom olimpijskom meču Jelene Janković izgovorio mali esej povodom njenog preuzimanja prvog mesta na rang-listi najboljih svetskih teniserki. A to jeste fantastično. Dvostruko, čak. Jelena je na tronu smenila Anu Ivanović. Još jedna potvrda kakva je zemlja Srbija tenisko čudo neviđeno. Neko će dobaciti: pa, dobro bila je druga, a ova prva, sada je obrnuto, i? Nije tako. Od kada se teniserke rangiraju na taj način, samo su dve sudržavljanke – Valonka Enan i Flamanka Klusters, obe pod belgijskom zastavom smenile jedna drugu na prvom mestu. Ana i Jelena su sugrađanke, sunarodnice i – sudržavljanke. Dakle, o predsedanu je reč.

I biće, Bože zdravlja, još poduže tako. Naše šampionke u tom smislu mogu, eventualno, da ugroze samo sestre Vilijams. Obe su, doduše, već bile broj jedan, ali se nisu u istom trenutku borile oko trona.

Lepo je čuti kada komentator – uz neprestano uzvikivanje rezultata i, po katkad, prepoznavanja vrste udaraca – zna još ponešto o tenisu. Poput Viškovića, recimo.

Klapa 22

UZ SVEPRISUTNO neznanje i zanatsku neukost na mnogobrojnim ovdašnjim televizijama, dodatno me izbezumljuju povremeni izlivi bahatosti i potpunog nipodaštavanja gledališta na istim.

Kada se takva demonstracija prostakluka i odsustva elementarnog kućnog vaspitanja dogodi na privatnim ili „malim” televizija-

ma, sklon sam da te ispade podvedem pod onu narodnu kvalifikaciju o tavanu i lotrama. I razbijanju niz iste, dabome...

Neuporedivo sam netolerantniji kada se bezobrazluk i nebriga prema auditorijumu ispolji na javnim servisima. Zašto? Zato što sam, uz još nekoliko miliona građana Srbije, suvlasnik tih informativnih kuća. A ono (i one) koje plaćam, mogu i da kudim, zar ne?

Minulog četvrtka, prenos olimpijskog odmeravanja odbojkaških selekcija Srbije i Poljske kasnio je 35 minuta. Za to vreme iz režije programa *Javnog servisa (Evropske Srbije, idi!!!!)* je emitovan, pretpostavljam, propagandni filmić o ljudima i pejzažima Kine. I to, 22 puta! Ponoviću i slovima: dvadeset i dva puta!

Za sve to vreme, ni objašnjenja, ni obaveštenja, ni izvinjenja iz beogradskog studija. Ni pisma, ni razglednice, od one novinarsko-tehničke bulumente u Peking.

Kakva bahatost! Koja drskost! Pa, mogli su, slepci, bar ovih dana, da se nafiluju satima i satima takozvanih intermeca iz Kine. Setite se samo fenomenalnog otvaranja *Olimpijade*. Svaki minut iz tog prenosa je bio atrakcija za sebe.

Ne! Trpeli su građani Srbije neviđenu torturu, koju su im ignorantni iz zdanja u beogradskoj Takovskoj ulici servirali.

Ko je rekao televizijska pretplata?

Gremlini

Peking je još jedna belodana ilustracija kako ova postava u *Javnom servisu Srbije* ne ume da na pravi način isprati važna sportska događanja.

Lavina kritika valja se međ' narodom i ponekim televizijskim kritičarima, ali kako se događaji odvijaju, sve će se, gotovo sam siguran, slomiti preko leđa Duška Koraća i njegovih komentara. Ako bude tako, eto velike nepravde.

Za mene ostaje ključno pitanje, zašto onolika novinarska bulumenta, za sve vreme trajanja *Olimpijade*, nije poslala u zemlju ni jednu ekskluzivnu informaciju. Vest, makar. Nisu tamo, „na licinom mestu”, postavili ni jedno pravo pitanje, te nisu, normalno, ni dobili meritoran odgovor. A, bilo je onoliko razloga za novinarsku znatiželju. Zašto je, recimo, naša teniska vrsta bila, zapravo, „bolnica na kraju grada”? Ili, zašto odbojkaši i odbojkašice, sem na dve utakmice sa objektivno slabijim protivnicima, nisu spojili dva kvalitetna seta koja su se i rezultatski pozitivno ovaplotila? Ili, šta se to dešavalo među vaterpolistima? Sedeli su na klupi kraj bazena za vreme većine utakmica, kao osuđenici na smrt. A posebno, ona bruka među fudbalerima, na relaciji predsednik FSS i selektor.

Ništa. Ni slova. Međutim, za mene je vrhunac bezobrazluka, ipak, odluka da se vaterpolo, naš najtrofejniji sport, onaj u koji su polagana najveća očekivanja, prenosi iz beogradskog studija. Sramota! Zbog toga bi neko u Takovskoj morao da ima izvučene uši do te mere, da liči na gremlina. Da dotičnu nezalicu narod televizijski prepozna...

Šljivari

DUGI LETNJI dani, prepuni gluvarenja i zgubidanisanja, idealni su okvir za preduzimljive i nadarene televizijske poslenike. Bez zezanja. Naročito za one u informativnim programima. Na godišnji odmor – o kakve sreće i radosti! – odlaze i političari, te nema dugih, odvratnih skupštinskih sesija. Nema lajaonica i laprdaonica. Odmaraju i organizatori bezveznih protokolarnih sedeljki. Na odmoru su i raznorazni šefovi kabineta, savetnici, piarovi i ini zaduženi za maltretiranje medija svakodnevnim pozivima da se proprate bezmirisne i bezukusne aktivnosti njihovih gazda...

Idealno vreme, dakle, da se u informativnim emisijama pojavi ponešto što podseća na život sam. Tako sam, pre neko veče, odgled-

dao na *Foksu* poučnu priču izbezumljenog trgovca kojem su iz Rusije vratili nekoliko desetina tona šumadijskih šljiva. Probirljivi Rusi su tražili plodove iste veličine, sa peteljka i voćnim prahom, uredno spakovane.

Sve su, unapred, ugovorom precizno naznačili. Dobili su željeno samo u gornjim redovima gajbica. Ispod toga, izudarano voće, gnjilo, prljavo...

I kupci su odgovorili Šumadincima: „Vozi nazad“! Kratko i jasno.

Podsetila me ta zgodna na tvrdnju mog fakultetskog profesora, po kojoj se u depou Britanskog muzeja u Londonu, još čuva kamenčuga pronađena u jednom buretu. Trgovci iz Srbije u vreme Miloša Obrenovića uvalili su je u pekmez sa šljivama, kako bi dobili na težini i, jel' da, namagarčili Engleze.

Vetrovi promena šibaju oko nas, promenili smo vekove, razmenili milenijum i... Ništa. U nekim glavama je vreme stalo. Zauvek zarobljeno u verovanju kako smo bolji, pametniji, lukaviji od drugih, pa nam se, eto, može da muvamo i muljamo. Kad, međutim...

Govorna pošta

U POPULARNOJ televizijskoj pričaonici (*Utisak nedelje, B 92*) sa dužnom znatiželjom sam odslušao spontanu ispovest Dragana Đilasa, gradonačelnika beogradskog. Čovek tvrdi da, svako malo, na putu od kuće do posla, potroši bar dvadestak minuta više od za to odista neophodnog vremena, pošto, tako usput, porazgovara sa asfalterima koji rade na nekoj ulici, telefonom pozove „pauka“ da ukloni nepropisno parkirano vozila bahatog sugrađana, insistira kod vozača betonske mešalice da požuri sa poslom pošto je ovaj blokirao saobraćaj...